

ներով և ամրացելու։ Ունի չորս փոքր եկեղեցիներ, ուր պաշտամունքները կը կատարէին 100 միանձուռնք, որոնք միեւնոյն աստին վերակացու և ուսուցիչ էին այն դպրոցին մէջ, ուր կարդալ և գրել էր սորվեցընէին։ և Աստուածաշունչ Գրոց ծանօթութիւնը կուտային արքայական պաշտօնատարութեան պատրաստուող տղոց։

Այս քաղաքին մէջ կրպակ չկար, ամէն օր վաճառականները կը ժողովուէին ընդարձակ հրապարակին մէջ և հոն՝ փախածներու վրայ կը տարածէին իրենց վաճառքները։

Այս քաղաքն ալ ունէր երկու մաս, վերին և ստորին, և քրիստոնեայք ու մահմետականք զատ մասեր կը բնակէին, զի արգիլուած էր մահմետականներուն խառն բնակիլ քրիստոնէից հետ։ Քաղաքէն դուրս կային աւաններ կամ արուարձաններ, որոնցմէ մէկուն մէջ՝ ընդարձակ կրկէս մը և անոր մօտ արքունի ապարանք մը, ուր կը բնակէր ինքնակալը, երբ զինուորները քննելու ելլէր։

Հ. Ստեփաննիս Ագոնցի համաձայն (Աիբիկէ, էջ 551), մեծ լիճ մը կը գտնուէր Տումպիա նահանգին մէջ և կը կոչուէր Ձանա կամ Ծանա և կամ Ծով Տեմպիա՝ իր ընդարձակութեանը համար։

Շ. Չապատը 300 մղոն էր, իսկ լայնութիւնը 120։ Ունէր բազում կղզիներ, որոնց մեծ մասին մէջ մենաստաններ կամ միանձանց անապատներ կային։

Ագոնց ոչինչ կ'ըսէ Նեղոսի սկերու մասին, միայն կը հաստատէ, թէ Նեղոսի զանազան ճիւղերը և վտակներ կ'ոռոգեն Տեմպիա նահանգը և զայն արգասանդ կ'ընծայեն (Ագոնց, նոյն, էջ 551), մինչ Յովհաննէս Թիւթիւնճի Ձանա լիճը կը ներկայացնէ